

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

بسمه تعالی

استغنی شد

پریت

تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۱
شماره ۱۳/۱۹۷۵۱۵۱

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد

شهردار محترم تهران

سلام علیکم

بازگشت به نامه شماره ۸۳۶۳۵ / ۸۳۲۷۰ به تاریخ ۸۳/۱۰/۲۶ جنابعالی درخصوص بررسی لایحه «اصلاح عوارض کسب و پیشه در شهر تهران» که با قید دو فوریت ارائه و به شماره ۲۱۰۳۱ به تاریخ ۸۳/۱۰/۲۹ در دبیرخانه شورا ثبت و در یکصد و بیست و چهارمین جلسه رسمی - علنی - فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) منعقد به تاریخ سه شنبه بیست و نهم دی ماه سال ۱۳۸۳ اعلام وصول شده و بررسی دو فوریت آن در ردیف دهم دستور یکصد و بیست و چهارمین جلسه علنی - فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران به شماره ۱۶۰/۲۰۹۰۲ به تاریخ ۸۳/۱۰/۲۸ قرار گرفته و در جلسه مزبور که با حضور جنابعالی و دوازده نفر از اعضای محترم شورا به صورت رسمی در روز سه شنبه بیست و نهم دی ماه سال ۱۳۸۳ منعقد شد مطرح و پس از ارائه توضیحات از سوی جنابعالی و مذاکرات انجام شده کفایت مذاکرات اعلام و درخصوص دو فوریت آن اخذ رأی به عمل آمد که به اتفاق آرای موافق (ده رأی) اعضای شورا حاضر در این جلسه (ده نفر) را احراز نمود. متعاقباً مفاد آن مطرح و پس از ارائه توضیحات جنابعالی و همچنین مذاکرات به عمل آمده با لحاظ موارد اصلاحی و پیشنهادی در متن لایحه، کفایت مذاکرات اعلام و درخصوص مفاد آن مشتمل بر ماده واحده اخذ رأی انجام شد که به اتفاق آرای موافق (ده رأی) اعضای شورای اسلامی شهر تهران حاضر در این جلسه (ده نفر) به تصویب رسید.

به پیوست متن مصوبه مزبور را جهت آگاهی و اقدام، ایفاد و ابلاغ می نماید. م/ ۵۳۹

با احترام

مهدی چمران

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت:

- ۱- حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای موسوی لاری وزیر محترم کشور جهت استحضار.
- ۲- جناب آقای حسین مظفر رئیس محترم مجمع نمایندگان استان تهران در مجلس شورای اسلامی جهت استحضار و ابلاغ به نمایندگان محترم مردم تهران.
- ۳- اعضای محترم شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.
- ۴- استاندار محترم تهران جهت استحضار.
- ۵- فرماندار محترم تهران جهت استحضار.

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

بسمه تعالی

استغنی شد

پریت

تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۱
شماره ۱۳/۱۹۷۵۱۵۱

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد

شهردار محترم تهران

سلام علیکم

بازگشت به نامه شماره ۸۳۶۳۵ / ۸۳۲۷۰ به تاریخ ۸۳/۱۰/۲۶ جنابعالی درخصوص بررسی لایحه «اصلاح عوارض کسب و پیشه در شهر تهران» که با قید دو فوریت ارائه و به شماره ۲۱۰۳۱ به تاریخ ۸۳/۱۰/۲۹ در دبیرخانه شورا ثبت و در یکصد و بیست و چهارمین جلسه رسمی - علنی - فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) منعقد به تاریخ سه شنبه بیست و نهم دی ماه سال ۱۳۸۳ اعلام وصول شده و بررسی دو فوریت آن در ردیف دهم دستور یکصد و بیست و چهارمین جلسه علنی - فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران به شماره ۱۶۰/۲۰۹۰۲ به تاریخ ۸۳/۱۰/۲۸ قرار گرفته و در جلسه مزبور که با حضور جنابعالی و دوازده نفر از اعضای محترم شورا به صورت رسمی در روز سه شنبه بیست و نهم دی ماه سال ۱۳۸۳ منعقد شد مطرح و پس از ارائه توضیحات از سوی جنابعالی و مذاکرات انجام شده کفایت مذاکرات اعلام و درخصوص دو فوریت آن اخذ رأی به عمل آمد که به اتفاق آرای موافق (ده رأی) اعضای شورا حاضر در این جلسه (ده نفر) را احراز نمود. متعاقباً مفاد آن مطرح و پس از ارائه توضیحات جنابعالی و همچنین مذاکرات به عمل آمده با لحاظ موارد اصلاحی و پیشنهادی در متن لایحه، کفایت مذاکرات اعلام و درخصوص مفاد آن مشتمل بر ماده واحده اخذ رأی انجام شد که به اتفاق آرای موافق (ده رأی) اعضای شورای اسلامی شهر تهران حاضر در این جلسه (ده نفر) به تصویب رسید.

به پیوست متن مصوبه مزبور را جهت آگاهی و اقدام، ایفاد و ابلاغ می نماید. م/ ۵۳۹

با احترام

مهدی چمران

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت:

- ۱- حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای موسوی لاری وزیر محترم کشور جهت استحضار.
- ۲- جناب آقای حسین مظفر رئیس محترم مجمع نمایندگان استان تهران در مجلس شورای اسلامی جهت استحضار و ابلاغ به نمایندگان محترم مردم تهران.
- ۳- اعضای محترم شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.
- ۴- استاندار محترم تهران جهت استحضار.
- ۵- فرماندار محترم تهران جهت استحضار.

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ
شماره
پیوست

متن مصوبه

اصلاحیه تکمیلی عوارض کسب و پیشه

در شهر تهران

(مشمول بر ماده واحده)

مصوب یکصد و بیست و چهارمین جلسه رسمی - علنی - فوق العاده

شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم)

به تاریخ سه شنبه بیست و نهم دی ماه

سال ۱۳۸۳

(۲/۸۳/۱۲۴/۱۰)

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ
شماره
پیوست

ماده واحده:

پیرو اصلاحیه مصوبه عوارض کسب و پیشه در شهر تهران تصویبی جلسه چهل و سوم به تاریخ ۸۲/۱۱/۵ شورای اسلامی شهر تهران - ابلاغی به شماره ۱۶۰/۴۴۵/۱۶۵۹۹ به تاریخ ۸۲/۱۱/۸ و به استناد تبصره یکم (۱) ذیل ماده پنجم (۵) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولید کنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۸۱/۱۰/۲۲ مجلس شورای اسلامی ایران که به تاریخ ۸۱/۱۰/۲۵ به تأیید شورای نگهبان قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رسیده و ابلاغ شده است به شهرداری تهران اجازه داده می‌شود که از ابتدای سال ۱۳۸۴ عوارض کسب و پیشه را به شرح زیر وصول نماید:

۱- در مورد گروهها و مشاغلی که در جدول ضریب منطقه‌ای آنها عبارت « ندارد » درج گردیده است عبارت مذکور را حذف و نسبت به وصول عوارض اماکن و مشاغل در شهر تهران تصویبی در پنجاه و هفتمین جلسه رسمی - علنی دوره اول شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۷ - ابلاغی به شماره ۱۶۰/۱۶۲/۱۷۹۶۵ به تاریخ ۱۳۷۹/۹/۱۴ و اصلاحیه مصوبه یکصد و هفتاد و نهمین جلسه علنی رسمی - عادی شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ ۱۳۸۰/۸/۲ اقدام نماید.

۲- عوارض پایه شعب بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری در گروه دفاتر به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال تعیین و همچنین ضریب منطقه‌ای بشرح جداول و فرمول ذیل در موارد مذکور اعمال گردد. ۵۳۹ م/۰۵۵

$$P = HK + \frac{HK(M - F)}{100}$$

F = حداقل مساحت K = ضریب منطقه‌ای P = عوارض ماهیانه

H = عوارض پایه M = کل مساحت

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ
شماره
پیوست

جدول شماره (۱)

ردیف	موقعیت	عرض گذر ملاک عمل (a) به متر	K
۱	مناطق ۸-۱	$a < 15$	۶
		$a \geq 15$	۷
۲	منطقه ۱۲	$a < 15$	۱۰
		$a \geq 15$	۱۲
۳	مناطق ۲۱ و ۲۲	$a < 15$	۵
		$a \geq 15$	۵
۴	سایر مناطق	$a < 15$	۶
		$a \geq 15$	۷

جدول شماره (۲)

« ضریب K مستثنیات (بورس ها و راسته های تجاری) به عمق یک پلاک »

منطقه	موقعیت	K
۱	خیابان ولی عصر (عج) - حد فاصل چهارراه پارکوی تا میدان تجریش	۹
	خیابان فرشته - حد فاصل خیابان ولی عصر (عج) تا خیابان شریفی منش	
	خیابان پاسداران	
	خیابان شریعتی - حد فاصل پل صدر تا میدان قدس	۸
	خیابان شهر داری - حد فاصل میدان تجریش و میدان قدس	
	بازار تجریش از میدان قدس تا میدان تجریش	
۲	بر فلکه اول و دوم صادقیه و حد فاصل آن ها	۸
	بر میدان کاج (سعادت آباد)	۹
	بر خیابان گیشا	

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ
شماره
پیوست

ادامه جدول شماره (۲)

منطقه	موقعیت	K
۳	بر خیابان شریعتی	۸
	بر خیابان پاسداران	
	بر میدان مادر و بلوار میر داماد	
	بر خیابان شیرازی و خیابان های گرمسار و سامان	
	بر خیابان ولی عصر (عج) حد فاصل بزرگراه همت و پل پارکوی	۱۰
۴	بلوار دلاوران از هنگام تا سراج	۹
	ضلع شرقی خیابان شریعتی از سید خندان تا خواجه عبدالله	
	خیابان خواجه عبدالله از خیابان شریعتی تا شهید عراقی	
	خیابان بنی هاشم از میدان بنی هاشم تا خیابان پرتوی	۸
	خیابان پرتوی از بنی هاشم تا مجیدیه	
۶	خیابان ولی عصر (عج) حد فاصل چهار راه ولی عصر (عج) تا تقاطع دکتر فاطمی	۱۰
۷	بر غربی خیابان شریعتی	۸
	بر خیابان بهار شیراز	
	بر خیابان مفتاح تا میدان هفت تیر	۹
	بر خیابان شهید بهشتی	
	بر خیابان سورنا	۱۰
	بر بزرگراه رسالت	
	بر شرقی خیابان شریعتی	
۸	بر خیابان آیت حد فاصل میدان هفت حوض و تقاطع رسالت و میدان هفت حوض	۹
۱۰	خیابان رودکی (حد فاصل آذربایجان تا کمیل)	۸

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تایخ
شماره
پرست

ادامه جدول شماره (۲)

منطقه	موقعیت	K
۱۱	بر خیابان جمهوری	۸
	بر خیابان های هلال احمر و مولوی و وحدت اسلامی	
	بر خیابان انقلاب	
	بر خیابان ولی عصر (عج) حدفاصل جمهوری تا چهار راه ولی عصر (عج)	۹
۱۲	بازار تهران (محدوده بلوک ۵۶ دفترچه ارزش معاملاتی املاک)	۱۵
	بر خیابان های جمهوری - فردوسی - لاله زار - منوچهری - اکباتان - امیرکبیر - ملت	۱۴
	بر میدان و خیابان امام خمینی (ره)	۱۳
۱۳	بر خیابان های دماوند - پیروزی - ۱۷ شهریور	۹
	بر خیابان شهرستانی از میدان امام حسین (ع) تا خیابان ایرانشهر	۱۰
	بر خیابان ۲۱ متری دهقان (کوکاکولا) از خیابان پیروزی تا ۱۵ متری دریانی	۹
	بر خیابان ۵ نیروی هوایی از خیابان پیروزی تا خیابان ۵/۳۷	۸
۱۴	بر خیابان های خاوران - پیروزی - ۱۷ شهریور	۸
	بر خیابان پرستار از خیابان پیروزی تا خیابان شهید داودآبادی	
۱۵	خیابان ۱۷ شهریور حد فاصل تیر دوقلو تا میدان خراسان	۸
	خیابان خاوران حدفاصل میدان خراسان و اتابک	
	خیابان ۲۰ متری افسریه	
۱۶	خیابان مدائن از خیابان شهید رجایی تا میدان بازار دوم	۹
	بازار دوم نازی آباد - بازارچه جوادیه و ۲۰ متری جوادیه	
	بر خیابان های پارس - خزانه بوعلی جنوبی - دستواره	
	خیابان صابونیان از میدان شوش تا بزرگراه بعثت	۱۰

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تایخ
شماره
پیوست

ادامه جدول شماره (۲)

منطقه	موقعیت	K
۱۷	بر خیابان امین‌الملک از تقاطع خیابان قزوین تا پل یافت‌آباد (بازار کیف و کفش)	۱۰
	بر کوچه سید جوادی از خیابان امین‌الملک تا خط آهن تبریز	۹
	بر خیابان یافت‌آباد از پل یافت‌آباد تا جاده ساوه (بازار میل)	۱۰
۱۸	بر خیابان یافت‌آباد از میدان معلم تا جاده ساوه	۱۰
	بر خیابان یاران از جاده ساوه تا شهرک ولی‌عصر (عج)	۹
	۱۷ شهریور مابین پانزده متری اول و سوم	
	بر جاده قدیم کرج	
	محدوده بازار آهن	
	بر جاده ساوه	۸
۱۹	بر خیابان ۳۵ متری شکوفه	۸
	۲۰ متری میعاد از ابتدای شهید لطیفی تا بزرگراه تندگویان و فلکه عادل	
	خیابان‌های لطیفی و مرزبان	
۲۰	بر میدان شهر ری و خیابان سپاهیان انقلاب تا انتهای زکریای رازی	۱۰
	بر جاده قدیم قم و فدائیان اسلام از میدان شهر ری به عمق ۳۰۰ متر	
	بر خیابان بازار نو حرم و خیابان حضرتی	

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه آرای هیات عمومی

کلاسه پرونده:

89/754، 739، 630، 752، 844-90/1348، 1057، 1003، 910، 839، 801، 457، 346، 173، 128،
119، 110، 43، 573، 913، 957-91/1146، 1145، 1144، 1143، 1142، 1141، 1140، 1139، 1138،
1137، 1136، 1088، 1074، 844، 346

شاکی:

بانکهای ملی، ملت، کشاورزی، اقتصاد نوین، تجارت، پارسیان، صادرات، انصار، سپه،
سینا

موضوع:

ابطال مصوبات تعدادی از شوراهای اسلامی شهرهای کشور در وضع عوارض کسب و
پیشه برای فعالیت بانکها

تاریخ رأی:

دوشنبه 11 دی 1391

شماره دادنامه:

724-759

بسم الله الرحمن الرحيم کلاسه پرونده: مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری گردش کار: شکات به موجب دادخواستهای جداگانه ابطال مصوبات تعدادی از شوراهای اسلامی شهرهای کشور در قسمت وضع عوارض کسب و پیشه برای فعالیت بانکها را خواستار شده اند که مشخصات هر پرونده به قرار زیر است: ردیف کلاسه پرونده نام شاکی طرف شکایت موضوع شکایت مشخصات مصوبه مورد شکایت 1 89/630 بانک ملی شورای اسلامی شهر قزوین اعتراض به وضع عوارض کسب و پیشه برای فعالیت بانکها مصوبه 310- 8/11/1387 2 89/739 مدیریت شعب بانک ملت استان گیلان شورای اسلامی شهر رشت "" مصوبات سالهای 1387 و 1386 3 89/752، 754 - 90/43، 128 بانکهای ملی- کشاورزی - اقتصاد نوین شورای اسلامی شهر تهران "" مصوبه هشتاد و ششمین جلسه مورخ 14/11/1386 4 89/844 بانک ملی شورای اسلامی شهر قم "" بندهای 8 و 24 مصوبه 6239/ش/ق- 14/11/1387 5 90/110 بانک تجارت شورای اسلامی شهر تهران "" تبصره ذیل ماده 1 آیین نامه دریافت کسب و پیشه موضوع مصوبه 3525/372/160- 9/7/1367 و مصوبه هفتاد و ششمین جلسه مورخ 14/11/1386 6 90/119 بانک ملی شورای اسلامی شهر کیودرآهنگ "" بندهای 1/25 و 2/25 تعرفه عوارض محلی سال 1388 7 90/173 بانک پارسیان شورای اسلامی شهر اهواز "" مصوبه 7- 3/11/1383 8 90/346 بانک پارسیان شورای اسلامی شهر تهران "" مصوبه 10/124/83/2- 29/10/1383 9 90/457 بانک ملی شورای اسلامی شهر اراک "" بند 21 مصوبه 14/11/1389 10 90/573 بانک صادرات لرستان شورای اسلامی شهر بروجرد "" ماده 48 تعرفه

عوارض محلی 11 90/801 بانک ملی شورای اسلامی شهر گراش "" بند 5 مصوبه 265- 89/839 12 25/5/1389

بانک ملی شورای اسلامی شهر بمپور "" ماده 35 تعرفه عوارض سال 1389 13 90/910 957- 91/844 بانکهای

پارسیان، مدیریت بانک سپه قزوین شورای اسلامی شهر قزوین "" مصوبه 310- 8/11/1387 14 90/913 بانک

تجارت شورای اسلامی شهر فسا "" مصوبه 219/14/11/1388 15 90/1003 بانک ملی شورای اسلامی شهر فامنین

"" ردیف 340 تعرفه عوارض صنفی سال 1389 16 90/1057 91/1074 بانکهای ملی، سینا شورای اسلامی شهر

شیراز "" مصوبه 14731/ش- 5/10/1384 17 90/1348 بانک ملی شورای اسلامی شهر سامن "" مصوبه 429/1-

91/1389 18 91/346 بانک انصار مشهد شورای اسلامی شهر مشهد "" مصوبه 6095/2/ش 18/12/1384 19 91/1088

بانک صادرات شورای اسلامی شهر تهران "" تبصره 3 مصوبه 17965/162/160 14/9/1379 و مصوبه 16599/445

160- 8/11/1382 و بند 2 مصوبه 21031/609/160- 11/11/1383 و مصوبه هفتاد و ششمین جلسه مورخ 14/11/1386 به

شماره 21063/1033/160- 19/12/1386 20 91/1136 مدیریت بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر

کاخک "" بند 2 چهل و ششمین صورتجلسه 27/11/1387 21 91/1137 مدیریت بانک سپه استان خراسان رضوی

شورای اسلامی شهر نقاب جوین "" مصوبه جلسه 26- 27/10/1388 22 91/1138 مدیریت بانک سپه استان

خراسان رضوی شورای اسلامی شهر بردسکن "" مصوبه 1259- 17/9/1389 23 91/1139 مدیریت بانک سپه استان

خراسان رضوی شورای اسلامی شهر خواف "" مصوبات 36- 25/9/1386 و 222 سال 1391 24 91/1140 مدیریت

بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر گناباد "" بند یک مصوبه 30/2/1391 25 91/1141 مدیریت

بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر فیض آباد "" بند یک صورتجلسه 7/11/1388 26 91/1142

مدیریت بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر نیشابور "" مصوبه 1939- 11/10/1387 27 91/1143

مدیریت بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر جغتای "" مصوبه 23/10/1388 28 91/1144

مدیریت بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر تربت جام "" مصوبه 59- 18/8/1383 29 91/1145

مدیریت بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر تربت حیدریه "" مصوبه 8/10/1388 30 91/1146

مدیریت بانک سپه استان خراسان رضوی شورای اسلامی شهر کاشمر "" مصوبه جلسه 137- 24/9/1388 خلاصه

دلایل شاکیان به قرار زیر است: 1- به دلالت بند ب ماده 30 قانون نحوه وصول برخی از درآمدهای دولت و

مصرف آن در موارد معین مصوب سال 1373، وضع عوارض برای موسسات دولتی منوط به تصویب شورای

اقتصاد است که در هیچ یک از مصوبات شورای شهر این امر ملاحظه نمی گردد. 2- مفهوم و منطوق مواد 1 و 5

قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم اقتصادی و چگونگی برقراری وصول عوارض موسوم به قانون تجمیع

عوارض، بیانگر اختیارات شورای اسلامی شهر در وضع و برقراری عوارض خارج از مقررات قانونی نسبت به بانکها

نمی باشد و ایضاً اختیارات مندرج در بند 16 ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و

انتخاب شهرداران مصوب سال 1375 نیز منوط به رعایت سایر شرایط و مقررات قانونی است. 3- در ماده 52

قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387، مقرر شده است که: « از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون،

قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی

برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولید کنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالای وارداتی مصوب سال

1381 و اصلاحیه بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر مربوط به دریافت هرگونه مالیات غیر

مستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالا و ارائه خدمات لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیر

مستقیم و عوارض دیگر از تولید کنندگان و واردکنندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات ممنوع می باشد. حکم این ماده شامل قوانین و مقررات مغایری که شمول قانون و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام آن است، نیز می باشد.» لذا وضع و وصول هرگونه عوارض طبق این قانون ممنوع و شوراهای اسلامی شهر مکلف به رعایت قوانین و مقررات عمومی کشور بوده و مجاز به وضع عوارض مربوطه نمی باشد. 4- ضمناً آراء هیأت عمومی به شماره دادنامه های 344 - 30/4/1388 و 2- 16/1/1389 در همین خصوص صادر شده است. در پاسخ به شکایات مذکور تعدادی از شوراهای اسلامی طرف شکایت به موجب لوایحی به خلاصه چنین توضیح داده اند که: حسب مندرجات بند 16 ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 1/3/1375 و اصلاحات بعدی آن « تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن» در صلاحیت شورای اسلامی شهر است. همچنین بر مبنای تبصره یک ذیل ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387، وضع عوارض محلی که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده بر عهده شورای اسلامی شهر و بخش است. همچنین در زمان تصویب مصوبه مورد بحث، بر مبنای مفهوم مخالف ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولید کنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب 22/10/1381 و منطوق تبصره یک آن که بهترین دلیل بر وجود این مفهوم مخالف می باشد، وضع عوارض برای عناوینی که در ماده 4 این قانون تکلیف آن روشن نگردیده بود به عهده شورای اسلامی شهر قرار داده شده بود. بند ب ماده یک و ماده 16 آیین نامه اجرایی قانون موسوم به تجمیع عوارض مصوب 28/12/1381 هیأت وزیران نیز به وضوح مؤید پیش بینی صلاحیت شوراهای اسلامی شهرها در وضع این گونه عوارض می باشد. علاوه بر اینها، شوراهای اسلامی زمانی نمی توانند برای شعب بانکها وضع عوارض محلی نمایند که قانونگذار برای فعالیت آنها عوارض محلی یا ملی پیش بینی نموده باشد. در غیر این صورت مجاز به وضع عوارض محلی می باشند. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آراء به شرح آینده به صدور رأی مبادرت می کند. رأی هیأت عمومی مطابق بند 16 از ماده 76 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال 1375، تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن از جمله وظایف شوراهای اسلامی شهرها است و حکم مقرر در تبصره ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387 دلالت بر آن دارد که شوراهای اسلامی شهر برای تصویب عوارض محلی صلاحیت دارند. با عنایت به مقررات فوق الذکر و این که حوزه فعالیت بانکها غیر محلی و کشوری است، مصوبات شوراهای اسلامی شهرها به شرح مندرج در گردش کار خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات شوراهای اسلامی تشخیص و به استناد بند 1 ماده 19 و ماده 42 قانون دیوان عدالت اداری ابطال می شود. / رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری محمدجعفر منتظری

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه آرای هیات عمومی

کلاس پرونده:

شاکی:

موضوع:

ابطال عوارض کسب و پیشه مشاغل، عوارض مالیات نه، عوارض ماهانه، عوارض افتتاح و بهای خدمات برای بانکها و عابر بانکها

تاریخ رأی:

دوشنبه 8 دی 1393

شماره دادنامه:

1681 الی 1735

بسم الله الرحمن الرحيم تاریخ دادنامه: 8/10/1393 مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ردیف کلاس پرونده نام شاکی یا شکات طرف شکایت موضوع و مشخصات مصوبه مورد شکایت صفحه 1 1137-92/1138-1234-1 شرکت تعاونی اعتباری ثامن الائمه 2- بانک صادرات استان مرکزی 1- شورای اسلامی شهر کدکن 2- شهرداری اراک ابطال ردیف 1 از تعرفه شماره (1) از فصل (4) عوارض سال 1391 و 1392 - عوارض خودپرداز 2 93/92 بانک صادرات همدان شورای اسلامی شهر قروه درجزین 1- بند 2 مصوبه شماره 41-4/10/1386-2 ردیف 439 تعرفه عوارض سال 1387 3- بند 2 مصوبه شماره 100-11/9/1387-4 ردیف 336 تعرفه عوارض سال 1388 5- بند 1 مصوبه شماره 169-8/10/1388-6 ردیف 31 تعرفه عوارض سال 1389 7- بند 2 مصوبه شماره 231-22/10/1389-8 تعرفه صفحه 30 دفترچه عوارض سال 1390 9- بند 1 مصوبه شماره 291-27/10/1390-10 ردیف 21 و 22 تعرفه عوارض سال 91 - عوارض کسب و پیشه و سالیانه و افتتاح بانکها 3 92/189 بانک صادرات همدان شورای اسلامی شهر ملایر ابطال مصوبات وضع عوارض کسب و پیشه و سالیانه بانکها از سال 1383 الی 1391 ماده 21 باکد 0201099 برای سال 1390 و ماده 22 با کد 0201099 برای سال 1390 4 92/200 بانک صادرات همدان شورای اسلامی شهر اسدآباد ابطال کد 0023 از تعرفه عوارض سالهای 1388 الی 1391 بهای خدمات و افتتاح سالیانه 5 92/1148 بانک رفاه کارگران شورای شهر فیروزآباد 1- ابطال مصوبه شماره 77-23/4/1388-2 ابطال مصوبه شماره 18-28/10/1389-3 ابطال مصوبه شماره 80-18/11/1390-6 عوارض بهای خدمات 6 88/725 بانک ملت شورای اسلامی شهر همدان ابطال مصوبه جلسه شماره 15-26/3/1382-7 عوارض افتتاح بانکها 7 91/868 بانک تجارت شورای اسلامی شهر مشهد ابطال مصوبه عوارض صنوف شهر مشهد بندهای 121 و 122 و 123 عوارض

بانکها سال 1383 {1-شعب 2- باجه 3- سرپرستی بانکها} 8 92/1246 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر بهار همدان ابطال کد 0025 تعرفه عوارض نصب عابر بانکها و عوارض سالیانه 9 90/851 بانک پارسیان شورای اسلامی شهر قم ابطال مصوبه شماره 6239/ش/ق-14/11/1387 ردیف مربوط به عوارض محلی ماهیانه شعب بانکها 10 90/955 بانک پارسیان شورای اسلامی شهر بابل ابطال بند 6 جلسه 97-14/11/1386 در اخذ خصوص عوارض از عابر بانکها 11 90/1068 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر اسدآباد ابطال بند 26 تعرفه عوارض برای سال 1390 با عنوان کسب و پیشه مشاغل 12 92/438 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر تیران اصفهان ابطال تعرفه عوارض در قسمت عوارض سالیانه و کسب و پیشه و بهای خدمات در سالهای 1389، 1390، 1391، کد 1403 13 90/1119 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر ارومیه ابطال بند 25 در خصوص برقراری عوارض کسب و پیشه از بانکها - بند 3 مصوبه 438-21/4/1389، 1391 کد 1403 ردیف کلاسه پرونده نام شاکی یا شکات طرف شکایت موضوع و مشخصات مصوبه مورد شکایت صفحه 14 92/534 بانک صادرات شورای اسلامی شهر بهار ابطال مصوبات تاریخهای 12/10/85، 13/10/84، 29/10/87، 4/10/86، 9/10/89، 15/10/88 و 10/11/90 عوارض کسب و پیشه و سالیانه افتتاح بانکها و عابر بانکها 15 92/23 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر لامرد ابطال بند 2 و 3 تعرفه عوارض بخش اصناف و پیشه وری سال 89 بند 1 و 2 عوارض سالیانه بانکها با کد 1403 از ماده 21 در سال 1390 عوارض افتتاح و سالیانه 16 92/233 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر بهار همدان ابطال قسمتی از تعرفه عوارض سال 1390 در خصوص عوارض کسب و پیشه و مشاغل و افتتاح بانکها و نصب عابر بانکها 17 92/389 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر نهاوند ابطال بند الف مصوبه جلسه شماره 1037-4/10/1391 در خصوص عوارض نصب و سالیانه عابر بانکها 18 90/1400 بانک سپه شورای اسلامی شهر تهران ابطال تبصره 6 ماده اول از مصوبه شماره 160/1033/1063-19/12/1386 عوارض کسب و پیشه 19 90/1067 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر قروه در جزین ابطال ردیف 222 از مصوبه سال 1390 در خصوص عوارض سالیانه و افتتاح بانکها 20 90/946 بانک پارسیان شورای اسلامی شهر همدان ابطال عوارض افتتاح مصوبه 1796-8/6/1382 ابطال عوارض کسب و پیشه و صدور پروانه از تعرفه عوارض سال 85 کد 1403 21 91/1407 بانک انصار شورای اسلامی شهر تهران 1- ابطال تبصره 3 از ماده واحده جلسه 57 - 14/9/1379 2- ابطال ماده واحده جلسه 43- 8/11/1382 3- ابطال بند دوم از ماده واحده جلسه 124-11/11/1383 4- ابطال تبصره 6 از بند ج و ردیف 17 جدول شماره 1 اصلاحیه عوارض پایه برخی مشاغل، جلسه 76- 19/12/1386 22 90/552 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر کرمانشاه 1- ابطال ماده 45 در خصوص بهای خدمات سالیانه بانکها 2- ابطال ردیف 90 از ماده 49 عوارض کسب و پیشه صنوف و حق افتتاح بانکها از تعرفه عوارض سال 1389 23 91/84 بانک کشاورزی خراسان رضوی شورای اسلامی شهر مشهد ابطال تعرفه عوارض کسب و پیشه بانکها مصوب مورخ 3/11/1384 (2/6095-18/12/1384) 24 90/1046 بانک پارسیان شورای اسلامی شهر قم ابطال عوارض محلی ماهیانه شعب بانکها مصوبات 216-13/11/1387 برای سال 1388 و 2596-21/3/1388 25 90/1085 بانک تجارت شورای اسلامی شهر گراش ابطال مصوبه موافقت با درخواست شهرداری به شماره 346-25/5/1389 26 92/478 بانک سپه شورای اسلامی شهر همدان 1- ابطال مواد 21 و 22 از تعرفه عوارض سال 1390 2- ابطال مواد 30 و 31 از تعرفه عوارض سال 1391 3- ابطال مواد 45 و 46 از تعرفه عوارض سال 1392 - عوارض افتتاح سالیانه و عابر بانک و بهای خدمات با کد 0301099 27 88/837 بانک صنعت و معدن شورای اسلامی شهر زاهدان ابطال ماده 43 در خصوص عوارض عابر بانک از تعرفه سال 1386 شماره

مصوبه 2605/7/100/ش- 1/11/1385 90/714 28 بانک تجارت شورای اسلامی شهر سروستان ابطال بند 12 از تعرفه عوارض محلی سال 1389 شماره مصوبه 500-14/11/1388 ردیف کلاسه پرونده نام شاکی یا شکات طرف شکایت موضوع و مشخصات مصوبه مورد شکایت صفحه 29 90/1159 بانک سپه شورای اسلامی شهر مشهد 1- ابطال تعرفه عوارض کسب و پیشه مصوب جلسه 3/11/1384 (18/12/1384-6095/2) 2- ابطال تعرفه عوارض کسب و پیشه مصوب 90/1320 30 11/6/1386 بانک پارسیان شورای اسلامی شهرکرد ابطال عوارض کسب و پیشه از بانکها و موسسات مالی و اعتباری از تعرفه عوارض سال 1388 31 92/941-1239 بانک ملی ایران شورای اسلامی شهر رزن ابطال تعرفه عوارض نصب و سالیانه عابر بانکها و عوارض کسب و پیشه و مشاغل و بهای خدمات افتتاح سال 1392 32 91/1216 موسسه قرض الحسنه مهر بسیجیان شورای اسلامی شهر اراک 1- ابطال تعرفه شماره 21 در خصوص عوارض سالیانه بانکها و موسسات مالی و اعتباری و قرض الحسنه از تعرفه عوارض سال 1390 2- بند 2 تعرفه شماره 1 از فصل 4 در خصوص عوارض سالیانه بانکها و موسسات اعتباری مالی و قرض الحسنه و تعاونیهای اعتبار از تعرفه عوارض سال 1391 33 90/977 بانک ملت شورای اسلامی شهر شیراز ابطال مصوبه شماره 6540/ش/الف- 10/5/1379 در خصوص اخذ عوارض کسب و پیشه و افتتاح 34 90/210 بانک پارسیان شورای اسلامی شهر خوی ابطال مصوبه شماره 422-3/5/1387 در خصوص اخذ عوارض افتتاح شعبه 35 92/619 بانک ملی ایران شورای شهر قروه در جزین 1- ابطال بند 439 تعرفه عوارض سال 1387 2- ابطال بند 336 تعرفه عوارض سال 1388 3- ابطال بند 21 تعرفه عوارض سال 1391 و فعالیت سالیانه 36 92/333 بانک ملی ایران شورای شهر دماق همدان ابطال بند 26 از تعرفه عوارض سال 1392 برابر مصوبه شماره 9669-15/11/1391-92/57 37 بانک مهر اقتصاد با وکالت هاشم گلشن شورای شهر فرخ شهر ابطال مصوبه شماره 74 - 19/10/1386 38 92/49 بانک سپه شورای شهر همدان ابطال مصوبه شماره 5803/1/ش- 6/11/1384 مبنی بر عوارض سالیانه کسب و پیشه 39 92/58 بانک مهر اقتصاد با وکالت هاشم گلشن شورای شهر تاکستان ابطال مصوبه شماره 224 40 90/1045 بانک پارسیان شورای شهر همدان ابطال کد 1403 از تعرفه عوارض برای سال 1385 و مصوبه 4416/ش-12/11/82 41 90/671 بانک سپه شورای شهر بجنورد ابطال ردیف 116 از تعرفه عوارض برابر مصوبه شماره 2842/8/ش- 3/12/1389 42 90/343 بانک پارسیان شورای شهر کرج ابطال بند 6 از مصوبه 10093/87/5/3/ش- 22/10/1387 در خصوص عوارض کسب و پیشه جلسه 152 43 92/423 بانک رفاه کارگران شورای اسلامی شهر کوار 1- ابطال مصوبه شماره 65-8/11/1386 2- ابطال مصوبه شماره 88-13/11/1387 44 92/1168 شرکت پست جمهوری اسلامی ایران شورای اسلامی شهر تهران ابطال مصوبه شماره 160/21649/11/1383 در خصوص اخذ عوارض کسب و پیشه ردیف کلاسه پرونده نام شاکی یا شکات طرف شکایت موضوع و مشخصات مصوبه مورد شکایت صفحه 45 93/677 بانک تجارت شورای اسلامی شهر تهران ابطال ماده واحده و 3 تبصره از مصوبه شماره 160/25020/21/11/92 اخذ عوارض استقرار بانکها و موسسات مالی و اعتباری 46 93/670 بانک پارسیان شورای شهر شیراز ابطال مصوبه شماره 33483-5/8/1392 47 93/739 بانک ملی ایران شورای شهر بیستون ابطال ماده 38 48 93/740 بانک ملی ایران شورای شهر نهاوند ابطال کد 301099 تعرفه عوارض سال 1393 49 93/741 بانک ملی ایران شورای شهر قروه درجزین ابطال بند 21 تعرفه عوارض سال 1393 50 93/730 بانک ملی ایران شورای شهر ملایر ابطال ماده 32 مصوبه شورای اسلامی شهر همدان 0301099 51 93/729 بانک ملی ایران شورای شهر همدان ابطال ماده 35 کد 0301099 مصوب 1393 52 93/696 بانک ملی ایران شورای شهر کبودرآهنگ ابطال کد 24 از مصوبه عوارض سال 1393 گردش کار: شکات

به موجب دادخواستهای جداگانه ای ابطال بخشی از مصوبات شوراهای اسلامی شهرهای ذیل را در قسمت وضع عوارض کسب و پیشه مشاغل از بانکها، عوارض سالیانه، عوارض افتتاح و بهای خدمات برای بانکها و عابر بانکها درخواست کرده اند که مشخصات پرونده ها، شکات، شوراهای اسلامی و مشخصات مصوبه مورد شکایت به شرح فوق است. شکات به دلایل زیر خواهان ابطال مصوبات مذکور شده اند: 1- به موجب اصل 44 قانون اساسی بانکها دولتی هستند و مطابق اصل 51 قانون اساسی هیچ نوع مالیاتی وضع نمی شود مگر به موجب قانون لذا طبق بند ب ماده 30 قانون نحوه وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب سال 1373 وضع عوارض برای موسسات دولتی از جمله بانکها منوط به تصویب شورای اقتصاد است و شورای اسلامی شهرها بدون مجوز شورای اقتصاد مجاز به تصویب عوارض برای بانکهای دولتی نیست. 2- طبق ماده 2 قانون نظام صنفی مصوب سال 1382 فرد صنفی هر شخص حقیقی یا حقوقی است که در یکی از فعالیتهای صنفی اعم از تولید، تبدیل، خرید، فروش، توزیع خدمات و خدمات فنی سرمایه گذاری کند و به عنوان پیشه ور و صاحب حرفه و شغل آزاد، خواه به شخصه یا با مباشرت دیگران محل کسبی دایر یا وسیله کسبی فراهم آورد و طبق ماده 3 واحد صنفی هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت یا وسیله میار باشد و توسط فرد یا افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد واحد صنفی شناخته می شود. لذا با توجه به تعریف فرد صنفی بانکها پیشه ور و صاحب حرفه نبوده بلکه مطابق بند الف ماده 31 قانون پولی و بانکی کشور شرکت سهامی عام هستند و سرمایه بانکهای دولتی متعلق به دولت بوده و بر اساس لایحه قانونی اداره امور بانکها مصوب سال 1358 و سایر مقررات مربوط اداره می شوند، بنابراین اطلاق صنف بر بانکها و مطالبه عوارض حق کسب و پیشه مشاغل برخلاف قوانین و مقررات مذکور است. 3- فعالیت بانکها و شعب مختلف آنها و قرض الحسنه های سراسری مثل (صندوق قرض الحسنه بسیجیان) در امور بانکی و پولی در نقاط مختلف کشور گسترده است و فعالیت آنها ملی است نه محلی در حالی که طبق تبصره 1 ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی وصول و برقراری عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب سال 1381 و تبصره 1 ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387 شوراهای اسلامی تنها اختیار وضع عوارض محلی را دارند. 4- آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله آراء 334-1388/30، 2-1389/16 و 724 الی 759-1391/11/10 این گونه مصوبات را خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی در وضع عوارض تشخیص داده و آنها را ابطال کرده است. شوراهای اسلامی شهرهای مذکور در پاسخ به شکایت بانکهای دولتی و خصوصی و قرض الحسنه ها توضیح داده اند: 1- آنچه به موجب بند ب ماده 30 قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب 1373 مشمول مقررات مالی و پولی می شود و باید با تصویب شورای اقتصاد باشد عملکرد پولی و مالی بانکهاست و ارتباطی به وضع عوارض به ساختمان و محل استقرار بانک ندارد. 2- هر چند فعالیت بانکها سراسری و ملی است لکن شوراهای اسلامی نسبت به فعالیت بانکها و درآمدهای آنها ادعایی نداشته و عوارضی در این خصوص تصویب نکرده اند. 3- عوارض کسب و پیشه، افتتاح عوارض، سالیانه یا ماهانه یکی از عوارض محلی است که واحدهای تجاری بایستی بابت خدماتی که خود و مشتریانانشان از شهرداری می گیرند و هزینه هایی که بر شهر تحمیل می کنند مثل: احداث خیابان، پارک، فضای سبز و غیره بایستی بپردازند و به موجب تبصره 1 ماده 3 قانون تجارت فعالیت بانکها از مصادیق واحدهای تجاری است. 4- طبق تعرفه تنفیذی سال 1386

آیت الله موسوی اردبیلی به عنوان نماینده ولی فقیه و رئیس دیوانعالی کشور بانکها از سال 1366 موظف به پرداخت عوارض به مآخذ یک درصد سود خود به شهرداریها شده اند و ریاست جمهوری در اجرای ماده 35 بند 1 قانون تشکیلات و وظایف شوراهای اسلامی مصوب سال 1362 اخذ عوارض سالیانه از کلیه مشمولان قانون نظام صنفی و قوانین خاص و صاحبان حرفه، پیشه و مشاغل را تنفیذ کرده است. بانکها از جمله موارد خاص بوده که در تعرفه تنفیذی شماره 23137/341-5/2/1366 وزارت کشور ابلاغ شده است. 5- شوراهای اسلامی طبق بند 16 ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهرداران مصوب سال 1375 و اصلاحیه های بعدی و تبصره 1 ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه موسوم به تجمیع عوارض مصوب سال 1381 و تبصره 1 ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387، تصویب لوایح و برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان با در نظر گرفتن سیاست عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می شود، دارند و سیاست عمومی اعلام از سوی وزارت کشور همان تعرفه تنفیذی است و بر این اساس تمامی مصوبات شوراهای اسلامی شهر از سوی فرمانداران در اجرای ماده 80 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهرداران و اصلاحیه های بعدی تایید و تنفیذ شده و برای اجرا به شهرداران و شوراهای اسلامی ابلاغ شده است. 6- هیأت عمومی دیوان عدالت اداری طبق دادنامه شماره 113-29/2/1387 با استدلال به اینکه در نظر به تبصره 1 ماده 5 قانون اصلاح موادی از برنامه سوم توسعه موسوم به تجمیع عوارض مصوب سال 1381 در باب جواز عوارض محلی جدید و افزایش نرخ عوارض محلی با رعایت مقررات مربوط و عنایت به بند 16 ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهرداران مصوب سال 1375 مصوبه شماره 6741-12/11/1383 شورای اسلامی شهر مشهد مبنی بر برقراری عوارض کسب و پیشه مشاغل از بانکهای دولتی، خصوصی، موسسات مالی و اعتباری و قرض الحسنه ها مغایرتی با قانون ندارد» وضع عوارض نسبت به بانکهای دولتی، خصوصی و قرض الحسنه ها را مطابق قانون ارزیابی و ابطال نکرده است. 7- مطابق بند ج ماده 174 قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال 1390 اخذ عوارض خدمات تجویز شده است و در رأی شماره 219-26/4/1391 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری برقراری عوارض تحت عنوان بهای خدمات از بانکها و قرض الحسنه ها به صراحت اعلام شده منع قانونی ندارد و رد شکایتها را تقاضا کرده اند. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ یاد شده با حضور رؤسا، مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد. پس از بحث و بررسی، با اکثریت آراء به شرح آینده به صدور رأی مبادرت می کند. رأی هیأت عمومی نظر به این که اولاً: 1- مطابق بندهای 16 و 26 ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال 1375، تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و نیز تغییر نوع و میزان آن و نرخ خدمات ارائه شده توسط شهرداری و سازمانهای وابسته با رعایت مقررات مربوط از جمله وظایف شوراهای اسلامی شهر می باشد. همچنین به موجب تبصره 1 ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب سال 1381 که تا آغاز حاکمیت قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387 اعتبار داشته، شوراهای اسلامی حق وضع عوارض محلی جدید و یا افزایش نرخ هر یک از عوارض محلی را داشته اند. 2- مطابق تبصره 1 ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده که از ابتدای سال 1388 لازم الاجرا شده شوراهای اسلامی شهر موظفند جهت وضع عوارض محلی

جدید که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده حداکثر تا 15 بهمن هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام نمایند. 3- مطابق ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب سال 1381 « برقراری هر گونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و کالاهای تولیدی و همچنین آن دسته از خدمات که در ماده 4 این قانون، تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است، همچنین برقراری عوارض به درآمدهای مأخذ محاسبه مالیات سود سهام شرکتها، سود اوراق مشارکت، سود سپرده گذاری و سایر عملیات مالی اشخاص نزد بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع می باشد. » و در ماده 10 آن قانون، کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مغایر را لغو کرده است. 4- به موجب ماده 1 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387، عرضه کالا و ارائه خدمات در آن و همچنین واردات و صادرات آنها از تاریخ لازم الاجرا شدن قانون از ابتدای سال 1388 مشمول مقررات این قانون قرار گرفته است. به موجب ماده 52 همان قانون « از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی و اصلاحیه های بعدی آن و سایر قوانین و مقررات خاص و عام مغایر، مربوط به دریافت هر گونه مالیات غیر مستقیم و عوارض بر واردات و تولید کالاها و ارائه خدمات، لغو گردیده و برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیر مستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و وارد کنندگان کالاها و ارائه دهندگان خدمات، ممنوع می باشد. » ثانیاً: شعب بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری که در سراسر کشور مستقرند دارای شخصیت حقوقی واحدی بوده و ملی تلقی شده و غیر محلی می باشند و اختیارات شوراهای اسلامی شهر در وضع عوارض موضوع بندهای 16 و 26 ماده 71 و ماده 77 اصلاحی قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مقید به وضع عوارض محلی جدید، حسب شرایط زمانی با رعایت ممنوعیتهای مذکور در ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب سال 1381 و مواد 50 و 52 قانون مالیات بر ارزش افزوده می باشد. همان گونه که در آرای شماره 220 - 26/4/1391، 11/10/1391-727 و 23/2/1392-111 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز به غیر محلی بودن آنها تأکید شده است. بنابراین مصوبات شوراهای اسلامی شهر به شرح مندرج در گردش کار خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات مراجع وضع کننده تشخیص و به استناد بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1393 به موجب این حکم ابطال می شوند. / محمدجعفر منتظری رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

خیابان بهشت (ضلع جنوبی پارک شهر) دیوان عدالت اداری

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا

دادنامه آرای هیات عمومی

کلاس پرونده:

94/1013 و 90/366

شاکی:

بانک انصار

موضوع:

ابطال عمومیت مصوبات شورای اسلامی شهر تهران به شماره های
160-460-16257 مورخ 1382/11/12 و 1382/11/12 و 1384/12/21 و ابطال بند 2 مصوبه
شماره 160-609-21031 مورخ 1383/11/11 در خصوص تعیین عوارض تابلو و کسب و پیشه
و عوارض پایه شعب بانکها و موسسات مالی و اعتباری

تاریخ رأی:

دوشنبه 27 اردیبهشت 1395

شماره دادنامه:

53 - 54

بسم الله الرحمن الرحيم تاریخ دادنامه: 7/2/1395 مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری گردش کار: بانک انصار به موجب دادخواستی اعلام کرده است که: " ریاست محترم دیوان عدالت اداری سلام علیکم: به استحضار می رساند این بانک به شرح لایحه پیوستی، ابطال مصوبات شورای محترم اسلامی شهر تهران به شماره های 160-460-16725 مورخ 12/11/1382، 160-20499-604 [160] مورخ 11/11/1383، 160-607-2150 مورخ 7/11/1383، 160-701-21154 مورخ 21/12/1384 و 160-609-21031 مورخ 11/11/1383 که اجازه اخذ عوارض محلی از بانکها را به شهرداری محترم شهر تهران و سازمانهای وابسته می دهد، را وفق ماده 19 قانون دیوان عدالت اداری از هیأت محترم عمومی دیوان تقاضا می کند. " متعاقباً بانک مذکور به موجب لایحه شماره 1167-1390/3 توضیح داده است که: " مدیرکل محترم اداره هیأت عمومی دیوان عدالت اداری سلام علیکم: با صلوات بر محمد و آل محمد و با احترام به استحضار می رساند که شهرداری محترم تهران به استناد مصوبات شورای محترم اسلامی شهر تهران مبادرت به اخذ عوارض به انحاء مختلف و تحت عناوین گوناگون از بانک انصار می نماید، بالاخص در سال جاری که سازمان زیبا سازی شهر تهران طی نامه شماره 16/1/1390-1933176 درخواست پرداخت عوارض تابلوها و ... به مبلغ 150/292/812 ریال از این بانک نموده است. علی هذا، به استناد ماده 42 و 19 قانون دیوان عدالت اداری، ابطال مصوبات پیوستی شورای اسلامی شهر تهران به شماره های 12/11/1382-160-460-16725 و 11/11/1383-160-604-20499 و 7/11/1383-160-607-2150 و 21/12/1384-160-701-21154 و بند 2 مصوبه شماره 11/11/1383-160-609-21031 به استناد ادله ذیل مورد

استدعاست: 1- مطابق ماده یک قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی: « از ابتدای سال 1382 برقراری و دریافت هر گونه وجوه از جمله مالیات و عوارض اعم از مالی و محلی از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و همچنین کالاهای وارداتی صرفاً به موجب این قانون صورت می پذیرد و کلیه قوانین و مقررات مربوط به برقراری، اختیار و یا اجازه برقراری و دریافت وجوه که توسط هیأت وزیران، مجامع، شوراها و سایر مراجع، وزارتخانه ها، سازمانها، موسسات و شرکتهای دولتی از جمله آن دسته از دستگاههای اجرایی که شمول قوانین بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است، همچنین موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی صورت می پذیرد به استثناء قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 3/12/1366 و اصلاحات بعدی آن، قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری، صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب 7/6/1372، قانون مقررات تردد وسائل نقلیه خارجی مصوب 12/4/1373، عوارض آزاد راه ها، عوارض موضوع ماده 12 قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب 12/12/1374 و عوارض موضوع بند ب ماده 46، بند ب ماده 130 و بندهای الف و ب ماده 132 قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 17/1/1379 لغو می گردد.» به صراحت این ماده تمامی اختیارات شوراها بالاخص شوراهای شهر و روستا در زمینه وضع عوارض لغو می گردد، لکن تنها مستمسک شوراهای مزبور تبصره 1 ماده 5 قانون فوق الذکر می باشد که مقرر می دارد: « وضع عوارض محلی جدید و یا افزایش نرخ هر یک از عوارض محلی، می بایستی حداکثر تا پانزدهم بهمن هر سال برای اجراء در سال بعد تصویب و اعلام عمومی گردد.» که در این مورد باید گفت: 1- همان گونه که از این تبصره مستفاد می گردد اولاً مرجع تصویب مبهم می باشد و به هیچ وجه ذکری از شوراهای اسلامی نشده است. ثانیاً صریح ماده 1 قانون اصلاح قانون برنامه سوم به اطلاق هر گونه صلاحیت شوراها را ملغی اعلام کرده است و لذا استناد معتقدین صلاحیت شوراها به قانون تاسیس شوراها یا قانون شهرداری فاقد وجهت قانونی می باشد. ثالثاً متن عبارت بالاخص (تصویب و اعلام عمومی) مرجعی فراتر از مراجع مدعی را می طلبد. 2- بر فرض که با اغماض صلاحیت شوراها پذیرفته گردد به صراحت رأی شماره 2 به تاریخ 16/1/1389 در پرونده کلاسه 88/633 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شرح ذیل، شوراهای اسلامی به علت فعالیت غیر محلی بانکها، اختیار وضع عوارض بر بانکها را ندارند: (نظر به این که حوزه فعالیت بانکها و شعب آنها در نقاط مختلف کشور بوده و محلی تلقی نمی شود فلذا وضع عوارض و بهاء خدمات برای بانکها توسط شورای اسلامی شهر یزد در سالهای 1387، 1386، 1385، 1384، 1383 مغایر قانون تشخیص و به استناد اصل 170 قانون اساسی و بند 1 ماده 19 و ماده 42 قانون دیوان عدالت اداری ابطال می گردد.» همان گونه که از تبصره ماده 5 قانون فوق الذکر و رأی هیأت محترم مستفاد است عوارض به سه دسته: الف- عوارض محلی ب- عوارض منطقه ای ج- عوارض محلی تقسیم می گردند، که بر فرض که استنباط شود شوراها صلاحیت محلی وضع عوارض را دارند، از آنجا که هیأت محترم عمومی به نحو قاطع فعالیت بانکها را محلی دانسته لذا وضع هر گونه عوارض به علت این که سالبه به انتفاء موضوع می باشد موضوعیت ندارد. 2- نامه شماره 23/12/1378-م/3530 وزیر امور اقتصادی و دارایی وقت و نامه شماره 785073-م/22/6/1378 معاون حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری و نامه شماره 8/7/1378-54840 وزیر کشور وقت، مورد استناد در رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری همگی مشعر بر عدم تسری عوارض کسب و پیشه به بانکها و عوارض مشابه می باشد. 3-

وحدت ملاک رأی شماره 344-21/4/1388 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مضبوط در پرونده کلاسه 87/291 که از نظر موضوع و محتوی با مبحث عنه کاملاً انطباق دارد. " در پی اخطار رفع نقصی که در اجرای ماده 81 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 برای شاکی ارسال شده بود، پاسخ داده است که: " هیأت محترم عمومی دیوان عدالت اداری سلام علیکم با صلوات بر محمد و آل محمد و با احترام، بازگشت به اخطار دفتر محترم دیوان مبنی بر تعیین دقیق قسمتهایی از مصوبات شورای شهر که تقاضای ابطال آنها شده است، به استحضار می رساند: 1- بند دوم ماده واحده در خصوص عوارض کسب و پیشه در شهر تهران مصوبه شماره 21031-609-160 که مقرر می دارد: (2- عوارض پایه شعب بانکها و موسسات مالی و اعتباری در گروه دفاتر به مبلغ 000/100 ریال تعیین و همچنین ضریب منطقه ای به شرح جداول و فرمول ذیل در موارد مذکور اعمال گردد) مورد تقاضای ابطال این بانک می باشد. 2- اطلاق و عموم مصوبه شماره 16725-460-160 در خصوص عوارض تابلوهای منصوب در شهر تهران که در ماده واحده به نحو اطلاق و عموم مقرر می دارد: (... به شهرداری تهران اجازه داده می شود نسبت به اخذ عوارض از کلیه تابلوهای منصوب در شهر تهران ماهانه به ازای هر متر ... ریال به شرح جدول ذیل اقدام نماید.) و در تبصره هشتم (8) هنگام بحث از مستثنیات این عوارض، بحثی از بانکها به میان نمی آید، آن گونه که مقرر می دارد: (تابلوهای معرفی پزشکان، وکلای دادگستری، ناشرین و فروشندگان کتاب و نشریات و مطبوعات و موسسات فرهنگی، ورزشی و هنری در صورتی که کالای خاصی را تبلیغ نکرده باشند از شمول این مصوبه معاف می باشند) و همچنین اطلاق و عموم سایر مصوباتی که پیوست دادخواست بوده مورد تقاضای ابطال این بانک می باشند. در این موارد، همان گونه که مستحضرید نیازمند این است که هیأت محترم، بانکها را از شمول این مصوبه خارج کند و باید گفت در این موارد آنچه خواسته این بانک جهت ابطال است کلیت یا بخش خاصی از مصوبه نمی باشد بلکه آنچه قابل درخواست می باشد تقیید یا تخصیص آن می باشد. به عبارتی در این موارد هیأت محترم بایستی از دامنه شمول این مصوبات بکاهد، هر چند عده ای از صاحب نظران این مورد را هم از موارد ابطال جری مصوبه می دانند. باید گفت تقیید و تخصیص زدن بر اطلاق و عموم قوانین و مقررات و مصوبات، امر مرسوم می باشد، چنانکه گاهی اطلاق و عموم قانونی بر خلاف شرع یا قانون اساسی باشد، شورای محترم نگهبان اطلاق و عموم آن را باطل می کند نه خود قانون را. به نظر می رسد با توجه به صلاحیت عام هیأت محترم عمومی دیوان عدالت اداری در ابطال مصوبات، ابطال اطلاق و عمومی یک مصوبه و تقیید و تخصیص زدن بر آن هم در صلاحیت دیوان محترم می باشد و گرنه راه احقاق حق بر شاکی در این موارد بسته می شود." در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر تهران به موجب لایحه شماره 160/6751-2/6/1390 توضیح داده است: " ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع: پرونده کلاسه 9009980900024395 سلام علیکم: احتراماً، عطف به پرونده کلاسه 9009980900024395 موضوع مکاتبه مورخ 15/5/1390 مدیریت محترم دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ثبت شده به شماره 19-6218/160-5/1390 در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران در خصوص ارسال نسخه دوم دادخواست بانک انصار با وکالت آقای پیمان نجفی به خواسته « ابطال مصوبات پیوستی شورای اسلامی شهر تهران دائر بر وضع عوارض بر بانکها به شماره 160-460-16725، 160-604-20499، 160-607-2150، 160-701-21154، 160-609-21031 و تقاضای صدور دستور موقت حسب ماده 25 قانون دیوان عدالت اداری مبنی بر توقف اخذ عوارض تابلو و عوارض سرقفی و حق کسب و پیشه و تجارت توسط شهرداری تهران و سازمانهای تابعه از بانک انصار بالاخص عوارض درخواستی

سازمان زیباسازی شهر تهران به دلالت نامه پیوستی 16/1/1390-1933176 اصداری آن سازمان محترم» مراتب ذیل را در رد خواسته مشارالیه به استحضار می‌رساند: 1- مستندات قانونی: 1-1- همان گونه که مستحضرید، حسب مندرجات بند 16 ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 1/3/1375 و اصلاحات بعدی آن، «تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن» در صلاحیت شورای اسلامی شهر است. 1-2- همان گونه که مستحضرید بر مبنای تبصره 1 ذیل ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387، وضع عوارض محلی که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده بر عهده شورای اسلامی شهر و بخش است. 1-3- همچنین در زمان تصویب مصوبه مورد بحث، بر مبنای مفهوم مخالف ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب 22/10/1388 معروف به قانون تجمیع عوارض و منطوق تبصره 1 آن که بهترین دلیل بر وجود این مفهوم مخالف می‌باشد، وضع عوارض برای عناوینی که در ماده 4 این قانون تکلیف آن روشن نگردیده بود به عهده شورای اسلامی شهر تهران قرار داده شده بود. بند «ب» ماده 1 و ماده 16 آیین نامه اجرایی قانون تجمیع عوارض مصوب 28/12/1381 هیأت وزیران مندرج در روزنامه رسمی شماره 16927-23/1/1382 نیز به وضوح موید پیش بینی صلاحیت شوراهای اسلامی شهرها در وضع این گونه عوارض بوده است. 2- مندرجات دادخواست تقدیمی بانک انصار: قسمت اول: در خصوص مندرجات بند 1 نامه ضمیمه دادخواست بانک انصار به استحضار می‌رساند: وکیل محترم در نامه ضمیمه توضیحی ارائه نداده اند اما در نامه مدیرعامل بانک انصار مطالبی درج شده که پاسخ آنها به شرح ذیل تقدیم حضور می‌گردد: 1-2- بر مبنای ماده 52 قانون مالیات بر ارزش افزوده، کلیه قوانین و مقررات خاص و عام مغایر این قانون لغو گردیده است. علاوه بر آن، شورای اسلامی شهر بر مبنای تبصره 1 ماده 50 این قانون، صالح به وضع عوارض محلی شناخته شده است. 2-2- صرف نظر از نسخ مقررات مندرج در قانون تجمیع عوارض که با قانون مالیات بر ارزش افزوده مغایر است و همچنین سایر قوانین و مقررات مغایر با آن، به استحضار می‌رساند بند «ب» ماده 1 آیین نامه اجرایی قانون تجمیع عوارض، تعیین کننده صلاحیت شوراهای اسلامی برای وضع عوارض محلی است. 2-3- حسب ادعای مدیرعامل محترم بانک انصار، رأی شماره 344-30/4/1388 و رأی شماره 2-6/1/1389 هیأت محترم عمومی دیوان عدالت اداری، فعالیت شعب بانکها را غیر محلی محسوب نموده است. همان گونه که مستحضرید آراء یاد شده بر این مبنی صادر شده اند: «... حوزه فعالیت بانکها و شعب آنها در نقاط مختلف کشور بوده و محلی تلقی نمی‌شود...». با توجه به مندرجات آراء صادره اخیرالذکر ذیلأ به استحضار می‌رساند: 1-2-3- مبنای وضع عوارض کسب و پیشه برای شعب بانکها توسط شوراهای اسلامی شهرها، فعالیت‌های محلی آنها نمی‌باشد. بلکه وضع این عوارض با ملاحظه محل استقرار شعب در حوزه جغرافیایی محل است. 2-2-3- در وضعیت امروز، فعالیت‌های اقتصادی تمامی مشاغل حتی خواربار فروشهای کوچک محلی ممکن است در ارتباط با تولید کنندگان و مصرف کنندگان غیر محلی باشد. این فروشندگان خرده پای محلی نیز جهت تامین نیازهای افراد محله ناچار هستند کالاهای خود را از مبادی تولیدی داخلی که در اقصی نقاط کشور قرار دارند تهیه نمایند. در مواردی نیز ممکن است کالای آنها از جمله کالاهای وارداتی که در کشورهای خارجی تولید می‌گردد باشد. از سوی دیگر، ممکن است اشخاص عبوری از این فروشندگان های محلی اجناسی خریداری نمایند که با خود به خارج از محل فروش آنها برده و نهایتاً استفاده نمایند.

بنابراین ملاحظه می فرمایید اگر به این شکل فعالیتهای صاحبان حرف مورد ملاحظه قرار گیرند، هیچ شغلی مشمول عوارض محلی نمی شود. 3-3-2- علاوه بر مراتب معروضه، شوراهای اسلامی شهرها زمانی نمی توانند برای شعب بانکها وضع عوارض محلی نمایند که قانونگذار برای فعالیت آنها عوارض محلی یا ملی پیش بینی نموده باشد. در غیر این صورت، بر مبنای مستندات قانونی مندرج در بند 1 این لایحه، شوراهای اسلامی شهرها در خصوص مورد، مجاز به وضع عوارض محلی می باشند. با توجه به مراتب معروضه فوق، شورای اسلامی شهر تهران از هیأت محترم عمومی دیوان عدالت اداری استدعا دارد در صورت صحت ادعای بانک مبنی بر غیر محلی محسوب شدن فعالیت شعب بانکها از نظر هیأت محترم عمومی دیوان عدالت اداری، این مرجع عالی، در آراء 1388-344/30 و 1389-2/16 خود تجدیدنظر فرمایند و وضع عوارض کسب و پیشه از سوی شورای اسلامی شهر تهران برای شعب بانکها را بر مبنای قوانین و مقررات جاری مجاز اعلام نمایند. قسمت دوم: در خصوص مندرجات بند 2 نامه ضمیمه دادخواست بانک انصار به استحضار می رساند: مصوبه مورد اعتراض در دو مرحله در تاریخ 1385/4/13 و 1385/5/10 مورد اصلاح و بازنگری قرار گرفته و نقائص آن پس از اعتراض فرمانداری محترم تهران برطرف گردیده است. با توجه به مراتب معروضه فوق، رد شکایت موضوع دادخواست تقدیمی مورد استدعاست.

در اجرای حکم مقرر در ماده 84 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب 1392 پرونده در هیأت تخصصی مربوط مطرح می شود و هیأت تخصصی عمران، شهرسازی و اسناد دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره 1394-311/23/8 رأی به رد شکایت از مصوبه های شماره 1383-160-607-2150/7/11، 1383-160-604-20499/11/11 صادر می کند و رأی مذکور به لحاظ عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا حداقل 10 نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافت. متن مصوبات مورد اعتراض که قابل طرح در هیأت عمومی تشخیص شده به قرار زیر است: " الف- مصوبه شماره 1383-160-607-2150 مورخ 1383/7/11: متن مصوبه تثبیت نرخ عوارض شهرداری تهران در سال 1384 (مشمول بر ماده واحده) مصوب یکصد و بیست و چهارمین جلسه رسمی- علنی- فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) به تاریخ سه شنبه بیست و نهم دی ماه سال 1383 (1/124/83/2) ماده واحده: شهرداری تهران موظف است کلیه عوارض محلی دریافتی در بخشهای گوناگون برای سال 1384 را معادل عوارض مصوب سال 1383 قرار دهد. ضروری است آثار این تصمیم در بودجه پیشنهادی سال 1384 لحاظ گردد و مدیریت منابع به گونه ای اعمال شود که کاهش احتمالی ناشی از این تصمیم از محل صرفه جوئی ها و منابع درآمدی مولد و مثبت دیگر تامین گردد. تبصره اول (1): در تابلوهایی که با استفاده از زبان بیگانه به طور کلی و یا جزئی تهیه و نصب می شوند می باید مقررات مصوب شورای فرهنگی عمومی دقیقاً مرئی گردد. تبصره دوم (2): هر گونه اخذ عوارض از فضاها و معابر مربوط به تبلیغات محیطی عمومی در مناطق بیست و دو گانه شهر تهران و حریم آنها می باید بر اساس مصوبه « ساماندهی تبلیغات محیطی و شهری در تهران » (تصویبی در هفتادمین جلسه رسمی- علنی- فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ 1382/3/12- ابلاغی به شماره 1383/527/5127-29/3 و متن مصوبه اصلاحی آن، تصویبی در نود و دومین جلسه رسمی- علنی- فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ 1383/5/27- ابلاغی به شماره 1383/565/11271-8/6) می باید از طریق سازمان زیباسازی شهرداری تهران صورت پذیرد. تبصره سوم (3): شهرداری تهران موظف است لایحه تعیین عوارض جدید جهت فضاها و معابری که قابل استفاده جهت تبلیغات عمومی شهری می باشند و در جداول مصوب پیش بینی و لحاظ نشده اند را تهیه و جهت تصویب به شورای

اسلامی شهر تهران ارائه نماید. ب: مصوبه شماره 160-604-20499 مورخ 11/11/1383 متن مصوبه (اصلاحیه مصوبه « اخذ عوارض از تابلوهای منصوب در شهر تهران » تصویبی در چهل و پنجمین جلسه رسمی - علنی- فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) به تاریخ 12/11/1382 - ابلاغی به شماره 160-16725/460 - 12/11/1382 (مشمول بر ماده واحده و سه تبصره ذیل آن)) مصوب یکصد و بیست و چهارمین جلسه رسمی- علنی- فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) به تاریخ سه شنبه بیست و نهم دی ماه سال 1383 (4/124/83/2) ماده واحده: به منظور حمایت از خدمات و کالاهای تولیدی داخلی و جلوگیری از هجمه تبلیغاتی کالاهای وارداتی، تبصره هفتم ذیل ماده واحده مصوبه « مجوز اخذ عوارض از تابلوهای منصوب در شهر تهران » تصویبی در چهل و پنجمین جلسه رسمی- علنی- فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) به تاریخ 12/11/1382 - ابلاغی به شماره 160-16725/460 - 12/11/1382 به شرح ذیل اصلاح می شود: تبصره هفتم(7): عوارض تابلوهای تبلیغاتی کالاهای خارجی صد در صد (100%) بیشتر از نصابهای تعیین شده در جدول موضوع ماده واحده این مصوبه تعیین می شود. ج: متن مصوبه شماره 160-609-21031 مورخ 11/11/1383: متن مصوبه اصلاحیه تکمیلی عوارض کسب و پیشه در شهر تهران (مشمول بر ماده واحده) مصوب یکصد و بیست و چهارمین جلسه رسمی -علنی- فوق العاده شورای اسلامی شهر تهران (دوره دوم) به تاریخ سه شنبه بیست و نهم دی ماه (4/124/83/2) ماده واحده: پیرو اصلاحیه مصوبه عوارض کسب و پیشه در شهر تهران تصویبی جلسه چهل و سوم به تاریخ 5/11/1382 شورای اسلامی شهر تهران - ابلاغی به شماره 160-16599/445/160 به تاریخ 8/11/1382 و به استناد تبصره یکم (1) ذیل ماده پنجم (5) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب 22/10/1381 مجلس شورای اسلامی ایران که به تاریخ 25/10/1381 به تایید شورای نگهبان قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رسیده و ابلاغ شده است به شهرداری تهران اجازه داده می شود که از ابتدای سال 1384 عوارض کسب و پیشه را به شرح زیر وصول نماید: 1- در مورد گروهها و مشاغلی که در جدول ضریب منطقه ای آنها عبارت «ندارد» درج گردیده است عبارت مذکور را حذف و نسبت به وصول عوارض اماکن و مشاغل در شهر تهران تصویبی در پنجاه و هفتمین جلسه رسمی-علنی دوره اول شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ 17/12/1378- ابلاغی به شماره 160-17965/162/160 و 14/9/1379 و اصلاحیه مصوبه یکصد و هفتاد و نهمین جلسه علنی رسمی- عادی شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ 2/8/1380 اقدام نماید. 2- عوارض پایه شعب بانکها و موسسات مالی و اعتباری در گروه دفاتر به مبلغ 000/100 ریال تعیین و همچنین ضریب منطقه ای به شرح جداول و فرمول ذیل در موارد مذکور اعمال گردد. حداقل مساحت = F ضریب منطقه ای = K عوارض ماهیانه = P عوارض پایه = H کل مساحت = M جدول شماره (1) ردیف موقعیت عرض گذر ملاک عمل (a) به متر 1 K مناطق 1-8 2 < a 15 ≤ a 6 مناطق 12 3 < a 15 ≤ a 10 مناطق 21 و 22 < a 15 ≤ a 5 مناطق 4 سایر مناطق 15 < a 7 ≤ a 6 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 7/2/1395 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است. رأی هیأت عمومی مطابق بند 16 از ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال 1375 با اصلاحات بعدی مقرر شده تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست عمومی

دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می شود از جمله وظایف شورای اسلامی شهرها است. حکم مقرر در تبصره 1 ماده 5 قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری وصول عوارض و سایر وجوه از تولید کنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب 1381 و تبصره ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387 نیز دلالت بر آن دارد که شوراهای اسلامی شهر برای تصویب عوارض محلی جدید و یا افزایش نرخ هر یک از عوارض محلی با رعایت شرایط و ضوابط مربوط صلاحیت دارند. نظر به این که حوزه فعالیت بانکها و شعب مختلف آنها در نقاط مختلف کشور بوده و محلی تلقی نمی شوند، بنابراین عمومیت مصوبات شماره 160-460-16725 مورخ 12/11/1382 و 160-701-21154 مورخ 21/12/1384 شورای اسلامی شهر تهران مبنی بر تعیین عوارض تابلو و کسب و پیشه بانکها، همچنین بند 2 مصوبه شماره 160-609-21031 مورخ 11/11/1383 شورای مذکور مبنی بر تعیین عوارض پایه شعب بانکها و موسسات مالی و اعتباری خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی شهر تهران تشخیص داده می شود و به استناد بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می شود./ محمدکاظم بهرامی رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری